

Dubbel

5.1.2,e 5.1.2,e

5.1.2,e

5.1.2,e 5.1.2,e 5.1.2,e

5.1.2,e

5.1.2,e

Dubbel

Dubbel

VIA ZIVVER

Rechtbank Amsterdam
Afdeling Publiekrecht/Bestuursrecht
t.a.v. de Voorzieningenrechter

Aantal blz.: 11 (incl. deze)

VERZOEK VOORLOPIGE VOORZIENING

Datum: 3 november 2022

Betreft: Verzoek om zo spoedig mogelijk uitspraak te doen op het verzoek van

Belanghebbende: Samen voor Nederland

Gemachtigde: 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e Den Haag

om een voorlopige voorziening te treffen tegen het besluit van 2 november 2022 van de Burgemeester van Amsterdam tot het verplaatsen van de door belanghebbende aangekondigde demonstratie op de Dam in Amsterdam op 6 november 2022

Edelachtbare Heer/Vrouwe,

Tot mij heeft zich gewend het samenwerkingsverband "Samen voor Nederland", vertegenwoordigd door de 5.1.2.e (hierna ook: "verzoeker").

1. Inleiding

Op 2 november 2022 heeft de Burgemeester van Amsterdam besloten om aan verzoeker de beperking op te leggen dat de door verzoeker aangekondigde demonstratie, 6 november 2022 op de Dam in Amsterdam, verplaatst dient te worden naar het Museumplein.

Namens verzoeker, die mij daartoe bepaaldelijk heeft gevolmachtigd, heb ik op 3 november 2022 bij de Burgemeester een bezwaarschrift ingediend tegen het bovengenoemde besluit (bijlage 1, het bestreden besluit zit als bijlage bij het bezwaarschrift), en verzoek ik u tot het treffen van een

voorlopige voorziening. De gronden voor dit verzoek om een voorlopige voorziening zijn dezelfde als de bezwaargronden die vermeld zijn in het bezwaarschrift. Deze bezwaargronden dienen hier als volledig herhaald en ingelast te worden beschouwd.

2. *Spoedeisend belang*

Verzoeker heeft een spoedeisend belang, aangezien het besluit van de Burgemeester betrekking heeft op een demonstratie die op zeer korte termijn zal gaan plaatsvinden, namelijk zondag 6 november 2022.

3. *Samenvatting van de bezwaargronden*

De door de Burgemeester bij besluit van 2 november 2022 opgelegde locatiebeperking/verplaatsing is onredelijk bezwarend en disproportioneel voor verzoeker. Het besluit ontbeert een draagkrachtige motivering.

De Burgemeester heeft het doelcriterium "het voorkomen van wanordelijkheden" uit de Wom als basis voor de opgelegde beperking gebruikt. Daarbij is door de Burgemeester echter uitgegaan van het onjuiste uitgangspunt dat de vrees voor "wanordelijkheden" die door *derden* (tegendemonstranten) eventueel veroorzaakt kunnen worden, redengevend mag zijn voor de verplaatsing.

Op de Burgemeester rust de plicht om de door verzoeker aangekondigde, volstrekt vreedzame, demonstratie, te faciliteren, desnoods met zodanige politie-inzet dat de demonstratie van verzoeker op de gewenste locatie kan plaatsvinden en gescheiden blijft van eventuele tegendemonstraties. De Burgemeester heeft niet aannemelijk gemaakt of onderbouwd dat zij zich wat dit betreft bevindt in een situatie van bestuurlijke overmacht.

Van belang hierbij is tevens dat de demonstratie van verzoeker bestaat uit een *statisch* gedeelte (op de Dam) en een *dynamisch* gedeelte (een optocht door de binnenstad). Ten aanzien van dat laatste gedeelte wordt dus *niet* (!) gevreesd voor bestuurlijke overmacht – terwijl voor wat betreft de optocht evenzeer sprake is van drukke straten en de aanwezigheid van veel publiek – en acht de politie zich kennelijk prima in staat om de deelnemers aan de demonstratie van verzoeker gescheiden te houden van eventuele tegendemonstraties en passanten, en de veiligheid van de deelnemers aan de demonstratie van verzoeker te waarborgen.

Verzoeker concludeert hieruit, dat het besluit tot verplaatsing van het statische gedeelte van Dam naar Museumplein "symboolpolitiek" betreft en daarmee onrechtmatig is, want niet terug te voeren tot een van de in de Wom limitatief opgesomde beperkingsgronden.

Verzoeker wijst bovendien op de (vaste) EHRM-jurisprudentie (bijv. EHRM 27 november 2012, *Sáska t. Hongarije*, no. 58050/08, § 21; EHRM 7 februari 2017, *Lashmankin e.a. t. Rusland*, no. 57818/09, § 405) waaruit blijkt dat demonstranten het recht hebben om zelf de locatie en vorm van hun demonstratie te kiezen. Het EHRM hanteert daarbij als uitgangspunt dat een demonstratie moet kunnen plaatsvinden "within sight and sound" van een voor de demonstratie relevante

locatie. Het thema van de demonstratie van verzoeker is "No War Just Peace" en is daarmee ten nauwste verknocht aan het zich op de Dam bevindende oorlogsmonument.

Met de door de Burgemeester aan verzoeker opgelegde beperking wordt aldus het door artikel 11 EVRM gegarandeerde demonstratierecht geschonden.

4. Conclusie

De conclusie van verzoeker is dat de aangevoerde "vrees voor wanordelijkheden" niet van voldoende gewicht zijn om de opgelegde beperking/verplaatsing te rechtvaardigen. Het besluit van de Burgemeester is (mede in verdragsrechtelijk perspectief) onredelijk bezwarend en disproportioneel.

Namens verzoeker verzoek ik u daarom het besluit van de Burgemeester van 2 november 2022, voor zover inhoudend het verplaatsen van de demonstratie van verzoeker van de Dam in Amsterdam naar het Museumplein in Amsterdam, te schorsen.

Tevens doet verzoeker het verzoek om de Burgemeester te veroordelen tot vergoeding van de door hem gemaakte kosten voor dit verzoek om een voorlopige voorziening, het griffierecht hierbij inbegrepen.

Hoogachtend,

5.1.2.e

5.1.2.e

Gemeente Amsterdam
t.a.v. de Burgemeester van Amsterdam,
mw. F. Halsema

Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM

Contact

Telefoon:

5.1.2.e

Fax:

5.1.2.e

E-mail:

5.1.2.e @summitadvocaten.nl

Bezoek- en postadres

Statenlaan 26
2582 GM Den Haag

Datum: 3 november 2022
Betreft: Samen voor Nederland/Amsterdam (vovo)
Uw ref.:
Onze ref.: 5.1.2.e

Geachte mevrouw Halsema,

Op 2 november 2022 heeft u aan mijn cliënte "Samen voor Nederland", t.a.v. de heer 5.1.2.e 5.1.2.e (hierna: "belanghebbende"), laten weten (bijlage 1) dat de door belanghebbende voorgenomen demonstratie op zondag 6 november 2022 bij het Nationaal Monument op de Dam, verplaatst dient te worden naar het Museumplein.

Belanghebbende kan zich met deze verplaatsing niet verenigen. Namens belanghebbende, en daartoe bepaaldelijk door haar gevolmachtigd, maak ik bezwaar tegen uw besluit van 2 november 2022. Het bezwaar licht ik als volgt toe.

1. UW ONDERBOUWING VAN HET BESLUIT

Het besluit tot verplaatsing van de demonstratie is gebaseerd op de beperkingsgrond "ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden" uit artikel 2 Wom.

In uw besluit stelt u dat de politie er "sterk rekening" mee houdt dat wanordelijkheden kunnen ontstaan, die kennelijk veroorzaakt zouden kunnen worden door demonstranten die een "tegengeluid" willen laten horen. Dat houdt weer verband met de "ophef" die is ontstaan omdat 5.1.2.e 5.1.2.e als spreker zal optreden tijdens de demonstratie van belanghebbende.

Ter (nadere) onderbouwing stelt u dat de "(...) nabijheid van de vele drukke nauwe (winkel)straten en toegangswegen, de verschillende tramlijnen, attracties, musea, winkels en daarmee gepaard gaande aanwezigheid van grote aantallen bezoekers en passanten" het optreden van de politie bemoeilijken, en het risico op "vermenging van publiek- en bezoekersstromen" met zich brengen. Tenslotte zou er wegens werkzaamheden aan het Nationaal Monument minder ruimte beschikbaar zijn op de Dam.

2. WANORDELIJKHEDEN

2.1 Tegendemonstraties

Uit uw besluit blijkt dat u ervan uit gaat dat de wanordelijkheden waar de politie "sterk rekening" mee houdt, *niet* veroorzaakt zullen worden door (demonstranten van) belanghebbende, maar door tegendemonstranten of zelfs "tegen-tegendemonstranten".

Uit de "hostile audience"-jurisprudentie (zowel nationaal als Europees) volgt echter dat een beslissing om beperkingen op te leggen aan een demonstratie, of deze in uiterste gevallen zelfs te verbieden, niet gebaseerd mag worden op de overweging dat onwettig dan wel intolerant gedrag van *derden* tegenover de deelnemers aan de oorspronkelijke demonstratie "wanordelijkheden" ten gevolge zal hebben.

Ten aanzien van een door iedereen geaccepteerd standpunt hoeft geen "demonstratie" georganiseerd te worden. Evenals voor de vrijheid van meningsuiting in het algemeen geldt, dient de overheid te waarborgen dat ook demonstraties die "offend, shock or disturb" kunnen plaatsvinden.

Het is de taak van de overheid om het geweldloos naar buiten brengen van een standpunt – zoals belanghebbende voornemens is te doen – te *faciliteren*. Die plicht is verbonden aan het in de Grondwet in artikel 9 lid 1, en in artikel 11 EVRM, vastgelegde recht tot betoging, waar belanghebbende gebruik van wil maken.

Uit uw besluit van 2 november 2022 blijkt echter dat u capituleert voor het voornemen van tegendemonstranten (CIDI en hun medestanders) om belanghebbende te dwarsbomen door middel van het oproepen tot tegendemonstraties waarvan – zoals ook blijkt uit uw besluit – deels niet eens behoorlijk kennisgeving is gedaan bij de gemeente.

Het is een zeer ongewenst maatschappelijk verschijnsel dat "tegendemonstranten" door de overheid effectief in staat gesteld worden om de uitoefening van het recht tot betoging door "andersdenkenden" (doorgaans: demonstraties die gericht zijn tegen het overheidsbeleid) te frustreren door met tegenacties te dreigen: "*De (in)tolerantie van burgers onderling bepaalt dan immers de omvang van de grondrechtenbescherming*".¹

Ook Kors heeft dit probleem treffend gesignaleerd:

¹ A.E. Schilder, "Dan demonstreren ze maar niet". Demonstrialverbod tegen extreem-rechts: de openbare orde als smoesje?, *NJB* 1995, p. 954.

*"Op deze wijze gaat de plaatselijke overheid in feite een betoging tegen omdat de inhoud of de doelstelling ervan ongewenst wordt geacht. Deze onwenselijkheid wordt weliswaar niet door de overheid zelf met zoveel woorden uitgesproken, maar door zich te scharen achter het negatieve oordeel van de minst tolerante medeburgers kan men zeggen, dat zulks impliciet wel geschiedt."*²

2.2 Geen bestuurlijke overmacht

De omstandigheid dat sprake is van tegendemonstraties is overigens geen enkele garantie dat zich daadwerkelijk "wanordelijkheden" zullen gaan voordoen op een zodanige schaal dat deze niet meer *beheersbaar* zouden zijn.

Hoe dan ook – zelfs indien "wanordelijkheden" zouden zijn te verwachten van de zijde van derden – is het juist de taak van de overheid om de deelnemers aan een volledig vreedzame demonstratie te beschermen c.q. hun door artikel 9 van de Grondwet en artikel 11 EVRM gegarandeerde recht tot betoging veilig te stellen, desnoods door politie-inzet, in plaats van beperkingen op te leggen aan belanghebbende.

Zie bijvoorbeeld: Voorzieningenrechter rechtbank Rotterdam, 24 januari 2002, ECLI:NL:RBROT:2002:AD8502.

Pas in een situatie van bestuurlijke overmacht – indien er daadwerkelijk onvoldoende politiecapaciteit zou zijn om ernstige ongeregelheden te voorkomen – kunt u als uiterste redmiddel grijpen naar een verbod of beperking.³ Uit uw besluit blijkt echter totaal niet dat sprake zou zijn van een situatie van bestuurlijke overmacht.

2.3 Innerlijke tegenstrijdigheid

Uw besluit van 2 november 2022 is innerlijk tegenstrijdig. Het statische gedeelte van de demonstratie, op de Dam, wordt immers door u verplaatst naar het Museumplein, op basis van de overweging dat door de "(...) nabijheid van de vele drukke nauwe (winkel)straten en toegangswegen, de verschillende tramlijnen, attracties, musea, winkels en daarmee gepaard gaande aanwezigheid van grote aantallen bezoekers en passanten" het optreden van de politie bemoeilijkt zou worden, en het risico van "vermenging van publiek- en bezoekersstromen" zich zou voordoen.

Belanghebbende mag echter *wel* een "demonstratieve optocht" lopen door de binnenstad van Amsterdam, terwijl ook *daarvoor* geldt dat de demonstranten door "vele drukke straten", langs tramlijnen, en langs "bezoekers en passanten" lopen, met het risico op "vermenging". Hieruit volgt

² A. Kors, 'Demonstratievrijheid en openbare orde', NJCM-Bulletin 1980, p. 354-355.

³ Zie commentaar bij art. 2 Wom in T&C Openbare orde en veiligheid, Deventer: Wolters Kluwer 2019, aant. 3 onder d.

dat het door u aangevoerde argument om aan belanghebbende geen demonstratie op de Dam toe te staan een drogreden is.

Overigens wijst de recente historie uit dat “verplaatsing” naar het Museumplein volstrekt geen garantie is voor het uitblijven van “wanordelijkheden”

2.4 Conclusie

Gezien het voorgaande berust uw besluit van 2 november 2022, voor zover het gaat om de verplaatsing van de demonstratie van belanghebbende, niet op een deugdelijke motivering (artikel 3:46 en 3;47 lid 1 Awb) en kan dit besluit niet in stand blijven.

3. SCHENDING VERDRAGSRECHTEN

Met uw besluit om de demonstratie van belanghebbende te doen verplaatsen naar een andere locatie (Museumplein) schendt u het in artikel 11 van het EVRM neergelegde recht op demonstratievrijheid. Artikel 11 EVRM kent weliswaar (net als de Wom) als doelcriterium het “voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten”, maar volgens het EHRM dient dat doelcriterium restrictief te worden geïnterpreteerd.

Een beperking als de onderhavige – verplaatsing van de demonstratie naar een andere locatie – dient ingegeven te zijn door een “dringende maatschappelijke noodzaak”. Of aan deze eis wordt voldaan hangt af van de concrete omstandigheden. In de jurisprudentie van het EHRM valt die vraag uiteen in twee deelvragen: is het middel geschikt voor het beoogde doel en voldoet de beperking aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Dat laatste is niet het geval. Het thema van de demonstratie van belanghebbende is “No War Just Peace”, en daarmee *verknocht* aan de aard van het Nationaal Monument. Dat is immers een oorlogsmonument dat centraal staat bij de jaarlijkse Dodenherdenking op 4 mei. Uw besluit leidt ertoe dat de demonstratie van belanghebbende over een afstand van ruim twee kilometer wordt verplaatst. Dat is een disproportionele maatregel.

Het EHRM staat locatiebeperkingen en verplaatsingen alleen toe op voorwaarde dat de demonstratie nog steeds kan plaatsvinden binnen gezichts- en geluidsafstand van het object dat relevant is voor de desbetreffende demonstratie:

“The right to freedom of assembly includes the right to choose the time, place and manner of conduct of the assembly, within the limits established in paragraph 2 of Article 11 [...] The Court stresses in this connection that the organisers’ autonomy in determining the assembly’s location, time and manner of conduct, such as, for example, whether it is static or moving or whether its message is expressed by way of speeches, slogans, banners or by other ways, are important aspects of freedom of assembly. Thus, the purpose of an assembly is often linked to

a certain location and/or time, to allow it to take place within sight and sound of its target object and at a time when the message may have the strongest impact".⁴

Als gevolg van uw besluit is volstrekt geen sprake meer van een demonstratie "witihin sight and sound" van het Nationaal Monument.

4. CONCLUSIE

Mijn conclusie is dat bij de totstandkoming van uw besluit om een vergaande locatiebeperking op te leggen aan de demonstratie van belanghebbende, diens belang om op de door hem gewenste plek te kunnen demonstreren niet met voldoende zorgvuldigheid is afgewogen tegen andere rechtsreeks bij het besluit betrokken belangen. Dat houdt in dat artikel 3:4 lid 1 Awb is geschonden.

De vrees voor "wanordelijkheden" als bedoeld in de Wom rechtvaardigt niet per definitie een beperking. De door u aangedragen stellingen zijn onvoldoende om een beperking op te baseren.

Tenslotte zijn de nadelige gevolgen van uw besluit onevenredig in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen, zodat ook artikel 3:4 lid 2 Awb is geschonden. Tenslotte is ook sprake van schending van artikel 11 EVRM.

Met het oog op het voorgaande verzoek ik u dan ook om het bezwaar van belanghebbende gegrond te verklaren, het bestreden besluit van 2 november 2022 te herroepen en in plaats daarvan te besluiten om de demonstratie van belanghebbende niet te doen verplaatsen naar het Museumplein.

Belanghebbende behoudt zich het recht voor om de gronden van bezwaar zo nodig aan te vullen binnen de bezwaartermijn.

Hoogachtend

5.1.2.e

5.1.2.e

⁴ Zie EHRM 27 november 2012, Sáska t. Hongarije, no. 58050/08, § 21; EHRM 7 februari 2017, Lashmankin e.a. t. Rusland, no. 57818/09, § 405.

Veilig mailcontact met Voorlopige voorzieningen bestuursrecht van de Rechtbank Amsterdam

5.1.2.e <5.1.2.e@summitadvocaten.nl>, Spoedfase SBR (Rechtbank Amsterdam)
<5.1.2.e@rechtspraak.nl>

5.1.2.e <5.1.2.e@summitadvocaten.nl >

3 nov. 2022, 15:11

SPOED

Geachte mevrouw/mijnheer,

Zie bijgaand verzoek om een voorlopige voorziening, in verband met de door Samen voor Nederland aangekondigde demonstratie op zondag 6 november 2022.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.e

5.1.2.e

15:11

Bijlagen:

- KM_C25822110315171.pdf (767.3 kB)